

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Λατινικά

προσανατολισμού

A. ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

«Πρέπει (Οφείλετε) να φυλάγεστε από την ορμή των εχθρών γιατί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

Μετά τον Ακτιακό πόλεμο (Μετά τη ναυμαχία του Ακτίου) ο Κάσσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντωνίου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί, πριν καλά καλά παραδώσει στον ύπνο την ταραγμένη του ψυχή, όταν του εμφανίστηκε ξαφνικά μια τρομερή μορφή.

[...] και (ο νεαρός)... δυνατότερος από τον εχθρό τον διαπέρασε με (το) δόρυ (του) και τον απογύμνωσε από τα όπλα. Αμέσως οι εχθροί ζήτησαν τη σωτηρία στη φυγή. Αλλά ο Ύπατος, όταν επέστρεψε στο στρατόπεδο, τιμώρησε σε θάνατο το νεαρό, με τις ενέργειες του οποίου (χάρη σε αυτόν) είχαν τραπεί σε φυγή οι εχθροί.

Κάποτε (στο τέλος) η κοπέλα κουρασμένη από την πολλή ορθοστασία ζήτησε από τη θεία να της παραχωρήσει για λίγο τη θέση της. Τότε η Καικιλία είπε στην κοπέλα: «Εγώ πρόθυμα σου παραχωρώ τη θέση μου». Λίγο αργότερα η ίδια η πραγματικότητα επιβεβαίωσε αυτόν το λόγο. Πέθανε δηλαδή η Καικιλία, την οποία ο Μέτελλος αγάπησε πολύ, όσο ζούσε.

B. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

B1.

α) Vim: Vi

collibus: **collium**

Cassius: Cassi

exercitu: **exercitibus**

somno: **somnus**

ei: **ea**

species: **speciei**

ego: **vestri/ vestrum**

mea: **suis**

sedes: **sedum**

β) fortior: Θετικός: **fortis**, Υπερθετικός: **fortissimus**

longa: Συγκριτικός: **longiore**, Υπερθετικός: **longissima**

multum: Θετικός: **multae**

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

Ενδεικτικές Απαντήσεις

Συγκριτικός: **plures**

Υπερθετικός: **plurimae**

B2.

α) solent: **soliti sitis**

possunt: **potuissetis**

dederat: **dabunt**

transfixit: **transfigeremus**

petiverunt: **petendo**

standi: **stet**

cederet: **cessum**

mortua est: **moritura**

vixit: **viventis**

amavit: **amandum**

β) cavere: **cave**

fuerat: **es**

confugit: **confuge**

rogavit: **roga**

dixit: **dic**

Γ1.

α) **militum**: είναι γενική αντικειμενική στο **caedem**

perpetrare: είναι τελικό απαρέμφατο και αντικείμενο στο δυνητικό ρήμα **possunt**

somno: είναι έμμεσο αντικείμενο στο ρήμα **dederat**

hasta: είναι μια απρόθετη αφαιρετική του οργάνου στο ρήμα **transfixit**

morte: είναι μια απρόθετη αφαιρετική της ποινής στο ρήμα **multavit**

mea: είναι μια κτητική αντωνυμία ως επιθετικός προσδιορισμός στο ουσιαστικό **sede** (δηλώνει κτήση με αυτοπάθεια)

paulo: είναι απρόθετη αφαιρετική του μέτρου ή της διαφοράς στο επίρρημα **post**

β) **Athenas**: **Athenis** (απρόθετη αφαιρετική = στάση σε τόπο)· για ονόματα πόλεων τριτόκλιτα ή πληθυντικού αριθμού (ανεξάρτητα από την κλίση τους).

Athenis (απρόθετη αφαιρετική = απομάκρυνση από τόπο)· η απομάκρυνση εκφέρεται με απλή αφαιρετική για τα ονόματα πόλεων.

in castra: **in castris** (**in** + αφαιρετική) = στάση σε τόπο

de, ex, ab castris (**de, ex, ab** + αφαιρετική) = απομάκρυνση από τόπο

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2016

Ενδεικτικές Απαντήσεις

γ) (adulescens)... fortior **quam hostis**: Ο δεύτερος όρος σύγκρισης εκφέρεται με το σύνδεσμο **quam** ακολουθούμενο από το ουσιαστικό στην ίδια πτώση που βρίσκεται και ο πρώτος όρος.

δ) cuius opera: **per quem**

Για την **αφαιρετική οργανική του μέσου**, όταν πρόκειται για πρόσωπο χρησιμοποιείται η πρόθεση **per + αιτιατική του προσώπου** ή οι αφαιρετικές **opera, beneficio, auxilio + γενική του προσώπου**.

Γ2.

α) Vis hostium cavenda est (vobis)

β)

- **cum repente apparuit ei species horrenda:**

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον χρονικό σύνδεσμο «**cum**» (αντίστροφος) και εκφέρεται με την **οριστική του Παρακειμένου**, συχνά μαζί με το επίρρημα «**repente**» γιατί δηλώνει το αιφνίδιο γεγονός. Στην κύρια πρόταση (σε Παρατατικό ή Υπερσυντέλικο) υπάρχουν συνήθως τα μόρια «**vix**», «**vixdum**», «**aegre**» (μόλις και μετά βίας).

- **cum in castra revertisset:**

Είναι μία **δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση.** Εισάγεται με τον χρονικό **ιστορικό – διηγηματικό σύνδεσμο cum** και εκφέρεται με Υποτακτική διότι ο **cum** υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση μεταξύ της δευτερεύουσας και της κύριας πρότασης και δημιουργεί μία σχέση αιτίου – αιτιατού ανάμεσά τους. Είναι φανερός εδώ ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου που υπάρχει στην Υποτακτική. Ειδικότερα εκφέρεται με Υποτακτική Υπερσυντέλικου (**revertisset**) διότι εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (**multavit**) και εκφράζει το **Προτερόχρονο στο παρελθόν.**

- **dum vixit:**

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο **dum** και εκφέρεται με **Οριστική** εφόσον εκφράζει μόνο το χρόνο και τίποτε άλλο. Συγκεκριμένα εκφέρεται με Οριστική Παρακειμένου (**vixit**) γιατί αναφέρεται στο παρελθόν. Η πρόταση δηλώνει το **Σύγχρονο** και πιο συγκεκριμένα την **Παράλληλη διάρκεια** σε σχέση με την προσδιοριζόμενη πρόταση.

γ) Mea sede libenter tibi **a me ceditur**

δ) Animum sollicitum somno **noli dare** (noli + απαρέμφατο ενεστώτα)

Animum sollicitum somno **ne dederis** (ne + υποτακτική του Παρακειμένου)